

Brev til redaktøren

Innlegg på inntil 400 ord, eventuelt knyttet til tidligere publisert stoff, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å foreta redaksjonelle endringer.

Oppgitte interessekonflikter

I en artikkel om medikamentell behandling av spilleavhengighet i Tidsskriftet nr. 10/2006 er det anført om forfatterne: «Oppgitte interessekonflikter: Ingen» (1). Når det gjelder en av medforfatterne, Fred Holsten, gransket NRK i programserien *Puls* for en tid tilbake et par av hans mange (innbringende) interessekonflikter til diverse legemiddelfirmaer (2). Der kom det frem en rekke mildt sagt uheldige forhold. Jeg har ikke i detalj satt meg inn i Tidsskriftets regler for deklarasjon av interessekonflikter, men vedkommende professor har så vidt jeg kan se omfattende interessekonflikter knyttet nettopp til de firmaer som produserer selektive serotoninreopptakshemmere (SSRI). Som eksempel på dette kan nevnes en kontrakt mellom legemiddelfirmaet H. Lundbeck A/S og nevnte professor, hvor det fremgår at firmaet skal utbetale 500 kroner for hver såkalt prescreenet pasient og 35 700 kroner per pasient som deltar i forsøket (maksimum 50 pasienter), hvilket utgjør en mulig biinntekt på drøyt 1,8 millioner kroner (Lundbeck, telefaks). Ifølge offentlig tilgjengelige skattelister var nevnte professors skattbare inntekt i 2002 drøyt 1,7 millioner kroner, men det fremgår ikke hvor inntektene kommer fra (3). Det er imidlertid på bakgrunn av tilgjengelig dokumentasjon grunn til å anta at en ikke ubetydelig andel av dette kommer fra legemiddelfirmaer som markedsfører SSRI-preparater.

Som et apropos viser jeg til et nyhetsoppslag i *BMJ*, der det fremgår at leger som utarbeider retningslinjer ofte har bånd til legemiddelindustrien (4). Mange leger gjør ikke rede for sine forbindelser til legemiddelindustrien, selv om *BMJ*s retningslinjer krever det. Det finnes ingen standard tidsskriftspolitikk og ingen straff for ikke åpent å legge frem informasjon om interessekonflikter.

Har Tidsskrift for Den norske lægeförening en standard tidsskriftspolitikk? Hvilken straff anvendes i så fall for brudd på reglene?

Svein Reseland
Hosle

Litteratur

1. Pallesen S, Molde H, Arnestad HM et al. Medikamentell behandling ved spilleavhengighet. Tidsskr Nor Lægefören 2006; 126: 1322–4.
2. Kalfoss AJ. – Vår forskning er ikke bundet. www.nrk.no/programmer/tv/brennpunkt/3080557.html (7.7.2006).

3. Skattelisterne for 2000–2002. www.sol.no/okonomi/skatt/ (7.7.2006).
4. Tanne JH. Doctors who write guidelines often have ties to the drug industry. *BMJ* 2005; 331: 982.

F. Holsten svarer:

Svein Reseland hevder at det er misvisende at jeg kan oppgi ikke å ha noen interessekonflikter i forbindelse med den nylig publiserte oversiktsartikkelen om medikamentell behandling av spilleavhengighet. Hans begrunnelse bygger på presseoppslag i forbindelse med et program i NRK Brennpunkt i september 2003. Der ble det hevdet at jeg hadde mottatt drøyt 1,7 millioner kroner fra legemiddelfirmaet H. Lundbeck AS i forbindelse med en legemiddelutprøving. Disse opplysningene er feilaktige. Jeg forsøkte uten hell å korrigere dem før programmet gikk på luften, men fikk til svar at slike ting fikk jeg finne meg i siden jeg var en offentlig person. Da hadde forhåndstalen til programmet fra NRKs nettsider allerede blitt gjengitt i en rekke aviser over hele landet, og jeg ga opp tanken på å bruke resten av året på å gjendrive beskyldningene. Jeg er derfor takknemlig for at jeg nå, når saken dukker opp på nytt i mitt eget faglige tidsskrift, kan få redegjøre for fakta.

I 2002–03 var jeg utprøvningsleder (principal investigator) for et medikamentutprøvningsprosjekt. Min oppgave var å sende inn søknader til etisk komité, Legemiddelverket, Datatilsynet osv. for å få prosjektet godkjent og ha det medisinske hovedansvaret for selve studien. Til dette arbeidet brukte jeg ca. 100 timer, og mottok 30 000 kroner for tappt arbeidsfortjeneste. Ingen millioninntekt, men interessant og nødvendig arbeid. I den økonomiske redegjørelsen oppført i søknaden til etisk komité, underteignet av meg, står det at det til lege (investigator) skulle utbetales 500 kroner for hver prescreening og en viss sum for hver konsultasjon. Dette ble ca. 35 000 kroner for hver pasient som fullførte hele studien. Selv behandlet jeg ingen pasienter i studien og hadde ingenting med denne kompensasjonen å gjøre. Disse opplysningene kan naturligvis sjekkes både med etisk komité og H. Lundbeck AS.

Min skattbare inntekt har svært lite med industrien å gjøre. Hvert år holder jeg mange foredrag og kurs, og noen av dem er sponset av forskjellige medikamentfirmaer. De viktigste emnene er paradoksalt nok ikke-medikamentell behandling av insomni

og ikke-medikamentelle teknikker (kognitiv terapi) i behandling av affektive lidelser og angstlidelser. Til sammen er jeg årlig blitt honorert fra forskjellige firmaer med ca. 20 000–30 000 kroner for disse foredragene.

Tilbake til artikkelen om spilleavhengighet. Jeg har ingen aksjer, ansettelsesaktive eller økonomiske bindinger til legemiddelfirmaet H. Lundbeck AS eller andre legemiddelfirmaer. Blir jeg spurt om å være med i en rådgivergruppe (advisory board) eller en legemiddelutprøving eller holde et foredrag eller kurs, vil jeg også i fremtiden vurdere det. Det er spennende og viktig også å samarbeide med industrien for å bidra til at mest mulig adekvate og korrekte opplysninger fremkommer om medikamentenes nytte og begrensninger.

Fred Holsten
Psykiatrisk institutt
Universitetet i Bergen

Redaksjonen svarer:

Alle artikkelforfattere må før publisering i Tidsskriftet ha besvart *Erklæring om interessekonflikter* (1). Det er opp til den enkelte forfatter å oppgi bindinger som kan ha relevans og å redegjøre for sine eventuelle interessekonflikter. Er forfatterne i tvil, så oppfordrer vi dem heller å oppgi for mye enn for lite.

Tidsskriftet innførte utfylling av interessekonfliktskjemaer i 2001 (2). Målet er åpenhet om slike interesser og bindinger, som det er for alle tidsskrifter i Vancouvergruppen (3). Hensikten med å oppgi interessekonflikter er å gjøre leserne – og redaksjonen – oppmerksom på bindinger som ikke er umiddelbart åpenbare.

Det venter ingen straff fra Tidsskriftets side, redaksjonen har ingen sanksjonsmulighet. Dette er basert på tillit og åpenhet.

Charlotte Haug
redaktør

Litteratur

1. Erklæring om interessekonflikter. www.tidsskriftet.no/filer/interessekonflikter_tidsskriftet.PDF (1.9.2006).
2. Nylenna M. Interessekonflikter. *Tidsskr Nor Lægefören* 2001; 121: 1883.
3. Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: writing and editing for biomedical publication. II.D. Conflicts of interest. www.icmje.org/#conflicts (1.9.2006).